

De fascinatie van ... Gerard Raven

Gerard Raven – wijkgemeente De Hoeksteen – is een echte verzamelaar. Boeken, oude brieven, maar vooral kerkbladen: hij wordt er blij van. Hij hanteert geen strakke regels. Van elke titel bewaart hij er één, behalve bij grote veranderingen van het blad of bij fusies. De sport is dan: de laatste exemplaren van de fusiebladen en het eerste blad van de fusie. In die bladen kun je dan ook over de fusie lezen.

Foto met dank aan Dick Westerveld

‘Ik krijg veel kerkbladen van mensen die weten dat ik ze verzamel en ik zoek elke week op Marktplaats. Als mij oude bladen worden aangeboden, is het nooit moeilijk het eens te worden over de prijs: niemand wil ze hebben ... Via de vereniging van krantenverzamelaars wordt me vaak wat in handen gedrukt. Zo kreeg ik onlangs een predikbeurtenblaadje uit 1773. Ik kan alleen bijna nooit ruilen, dat is jammer.

Ik heb bijzondere exemplaren, bijvoorbeeld een Gereformeerde Kerkbode uit Amersfoort van 1918, een van de eerste exemplaren. Je moet in kerkbladen tussen de regels door lezen, dan voel je soms de spanning. Bijvoorbeeld bij discussies over vrouwen in het ambt. Een kerkblad is een naslagwerk, je kunt er mensen in terugvinden en het leuk te lezen hoe mensen toen dachten.

Het leukst vind ik de bladen van Nederlanders overzee, bijvoorbeeld de Dutch Reformed Church of America. Daarvan heb ik het blad ter ere van het 300-jarig bestaan in 1928. Mijn oudste kerkblad is Engels, uit 1679. Het staat vol met boze berichten van een dominee over de rooms-katholieken, heel lelijke dingen. Een ander typisch Brits voorbeeld: landelijk werden religieuze blaadjes uitgegeven en daar werd een lokaal omhulsel omheen gedaan. De binnenkant is dus een heel algemeen verhaal. Ik heb exemplaren uit 1878 die nog zijn gestencild door een lokale parish; mogelijk de enige die nog bestaan.

De verzameling beperkt zich niet tot de kerkbladen. Je ontdekt steeds meer aanverwante zaken. Zoals de nieuwjaarsgroet van de rondbrengers van een kerkblad uit 1891. Ook heb ik devotieprentjes, zelfs een uit 1711 op perkament. Ik heb een verzameling aanstellingen van een anglicaanse priester vanaf 1829, inclusief de zegels van de bisschop. Je kunt zijn hele carrière volgen. Dat is wel heel bijzonder, daar moet je dan ook wel je portemonnee voor trekken. Dit soort dingen uitpluizen, dat vind ik als historicus heel leuk. Zo groei ik een beetje van mijn oorspronkelijke pad af, maar die documenten zijn juist bijzonder. Het loopt natuurlijk uit de hand. Hier heb ik oude attestaties, een bewijs van goed gedrag. Daar wil ik dan steeds oudere van of uit verre landen. Doordat ik steeds oudere documenten ontdek, snap ik steeds meer. Het is een spel: er is niets over bekend, je kunt het alleen ontdekken door te verzamelen. Het is een ontdekkingsreis en ik word steeds weer verrast.’

Christina Raven

Dit artikel verscheen eerder in [Drieluik](#) (Protestantse Gemeente Amersfoort) nr. 6 (juli/augustus 2014).